

Geachte docent,

Wilt u met uw leerlingen Museum De Buitenplaats bezoeken? In deze handleiding vindt u achtergrondinformatie over het museum en enkele lessuggesties om het museumbezoek in de klas met de leerlingen voor te bereiden.

Wij wensen u en uw leerlingen veel plezier tijdens uw bezoek!

WAAR GAAN WE HEEN?

Museum De Buitenplaats ligt in **Eelde**. Zoek samen op waar dat ligt.

www.museumdebuitenplaats.nl

Museum De Buitenplaats is een museum voor iedereen van jong tot oud. Jaarlijks zijn er drie tot vier tentoonstellingen te zien. De nadruk ligt op hedendaagse kunst, tekeningen, foto's, schilderijen en sculpturen.

Naast het tentoonstellingspaviljoen bestaat het museumcomplex uit een grote beeldentuin en het historische Nijssinghuis uit 1654. Kunst, architectuur en tuin vormen samen met het museum een bijzondere plek.

ONTSTAAN

Het museum is opgericht door **Jos en Janneke van Groeningen**. In 1971 kochten zij voor één gulden het Nijsinghhuis van de gemeente, met de belofte het pand terug te brengen in originele staat. De gemeente wilde woningen bouwen tussen de middeleeuwse kerk en het Nijsinghhuis. Jos en Janneke van Groeningen kwamen met het voorstel voor een museum. In Noord-Nederland was nog geen museum voor figuratieve kunst. Daarom kregen zij de medewerking van de gemeente en van investeerders. In **1996** werd het museum geopend. De naam dankt het museum aan het naastgelegen Nijsinghhuis. Dit pand werd in de 17e eeuw gebruikt als een **buitenplaats**. Adellijke families hadden vaak zo'n buitenplaats, een tweede huis buiten de stad, waar zij in de warme zomermaanden verbleven. Ver weg van de stank, ziektes, en het stadse lawaai.

Panorama van de tuin, met links het Nijsinghhuis

COLLECTIE (VERZAMELING) VAN MUSEUM DE BUITENPLAATS

Musea voor kunst verzamelen allemaal iets anders. Een kunstwerk moet in de verzameling passen. Zo verzamelt Museum De Buitenplaats kunst vanaf 1945. Je kunt vaak goed zien wat het voorstelt. Dat heet figuratieve kunst. Laat de leerlingen uitzoeken wat 'figuratief' betekent. Bespreek het samen. Vertel wat het tegenovergestelde van figuraties is: non-figuratief of abstract.

<https://www.museumdebuitenplaats.nl/collectie/de-collectie>

Atlas, Lotta Blokker, brons, 2005

ORGANISCHE ARCHITECTUUR

De stijl waarin het museum is gebouwd wordt 'organische architectuur' genoemd. De architecten zijn Alberts en Van Huut. Bekijk op de website foto's van het museum.

Wat valt de leerlingen op aan deze bouwstijl?

Bijvoorbeeld: alleen schuine muren en hoeken, geen rechthoekige kozijnen, geen rechte dakrand.) Kennen de leerlingen een ander gebouw van dezelfde architecten? (Bijvoorbeeld het Gasuniegebouw in Groningen)

<https://www.museumdebuitenplaats.nl/museum/museumpaviljoen>

TUIN

Museum De Buitenplaats heeft een bijzondere tuin. Onderzoek wat er in de tuin te zien is. Gebruik de plattegrond (zie volgende blad) en het filmpje op de website van het museum.

<https://www.museumdebuitenplaats.nl/museum/museumtuin>

Oranjerie

Vroeger stond bij een buitenhuis vaak een Oranjerie. Daar werden in de winter de kwetsbare planten zoals sinaasappel- en citroenboompjes bewaard. *Orange* is de Franse naam voor een sinaasappel. Ook bij Museum De Buitenplaats staat een Oranjerie. Hij is gebouwd in 2006. Het is een officiële trouwlocatie van de gemeente Tynaarlo.

NIJSINGHHUIS

In het 17^e eeuwse Nijssinghuis woonden de oprichters, Jos en Janneke van Groeningen. Zij lieten wandschilderingen aanbrengen door de noordelijke figuratieve kunstenaars Matthijs Röling, Wout Müller, Clary Mastenbroek en Olga Wiese.

<https://www.museumdebuitenplaats.nl/museum/nijssinghuis>

De Blauwe Kamer in het Nijssinghuis, met op de achtergrond een wandschildering van Matthijs Röling

Plattegrond museumtuin

Plattegrond van de tuin, met links het begroeide dak van het museum, in het midden het Buitentheater, rechts het museumcafé, Dwaaltuin, Stinzenpad, Spiegelvijver, Appelhof, Nijsinghuis en Oranjerie.

WELKE TENTOONSTELLING GAAN WE ZIEN

Bekijk samen de website van het museum en zoek informatie over de tentoonstelling en de kunstenaar(s). Vraag de leerlingen wat ze van het werk vinden.

<https://www.museumdebuitenplaats.nl/tentoonstelling/nu-te-zien>

MUSEUMWEETJES

Het oudste museum van Nederland

Het Teylers Museum in Haarlem is het oudste museum van Nederland. Het is genoemd naar Pieter Teyler van der Hulst, een rijke bankier die veel geld naliet om een museum te bouwen. Hij noemde het een 'boek- en konstzael' (boek- en kunstzaal), met studieboeken, natuurkundige instrumenten, tekeningen, fossielen en mineralen die destijds gebruikt werden om les te geven. Dit museum werd in 1784 geopend en bestaat nog steeds.

WAT DOET EEN MUSEUM?

Er zijn veel verschillende soorten musea, toch zijn er een paar dingen die alle musea doen. Laat de leerlingen bedenken wat voor werk er wordt gedaan in een museum:

Bijvoorbeeld: verzamelen, bewaren, onderzoeken, tentoonstellen, verhalen vertellen

SOORTEN MUSEA

Bedenk samen met de leerlingen zoveel mogelijk soorten musea. Tot hoeveel komen jullie? **Bijvoorbeeld: Historisch Museum, Natuurmuseum, Techniekmuseum, Kunstmuseum.**

HOE KOMT EEN MUSEUM AAN ZIJN VERZAMELING?

Vraag aan de leerlingen of zij het antwoord weten. Een museum kan bijvoorbeeld voorwerpen en kunstwerken **kopen, ruilen of lenen**. Soms **schchenken** mensen hun verzameling aan een museum.

KLASSENGESPREK 'WAT VERZAMEL JIJ?'

Veel leerlingen verzamelen wel iets. Vraag de leerlingen naar hun verzameling en maak een overzicht van wie wat verzamelt. Bespreek met de leerlingen in welk soort museum deze voorwerpen zouden passen. Wanneer voegt een nieuw voorwerp iets toe aan hun verzameling? Bijvoorbeeld: deze heb ik nog niet, het is zeldzaam, het is mooi, het past in een reeks, het is heel oud, het vertelt iets over de geschiedenis.

TENTOONSTELLEN

Praat met de leerlingen over het presenteren van hun verzameling. Hebben ze een 'tentoonstelling' op hun kamer? Een plank of een vitrinekast? Dat doet een museum ook: voorwerpen tentoonstellen die samen een verhaal vertellen.

Er wordt goed nagedacht over **de presentatie**: voorwerpen die qua onderwerp, grootte, kleur en vorm met elkaar te maken hebben worden bij elkaar geplaatst. Zo ontstaat er een mooi beeld om naar te kijken. Hoe doen de leerlingen dat thuis?

DO'S IN HET MUSEUM

Vraag de leerlingen of ze weten waar ze aan moeten denken als ze het museum bezoeken en waarom dat zo is.

Goed kijken - *als je kijkt met aandacht zie je meer*

Naar elkaar luisteren - *er zijn altijd meer manieren van zien*

Vragen stellen - *daar wordt iedereen wijzer van*

Rustig lopen - *voor je eigen veiligheid en die van de collectie*

Praten op normaal volume - *prettig voor je oren en andere bezoekers*

Van de voorwerpen afblijven - *we houden graag alles heel*

KERNDOELEN, SAMENHANG EN COMPETENTIES

De educatieve programma's van Museum De Buitenplaats:

- sluiten aan op de kerndoelen 48 t/m 52 van het domein Kunst en Cultuur;
- sluiten aan op de leeftijd van de leerlingen en het onderwijsniveau;
- hebben een samenhang met andere vakken zoals Nederlands, biologie en geschiedenis;
- zijn discipline-overstijgend: beeldende kunst, architectuur, poëzie
- stimuleren competentiegericht leren: samenwerken, informatie verwerven en verwerken, reflecteren;
- stimuleren 21^e eeuwse vaardigheden: creatief denken, kritisch denken, communiceren, samenwerken, sociale en culturele vaardigheden;
- sluiten aan op het bestaande CKV vmbo en het vernieuwde CKV havo-vwo;
- laten leerlingen kunst actief meemaken;
- stimuleren het verkennen, verbreden, verdiepen en verbinden van domeinen;
- laten leerlingen CKV dimensies verkennen waaronder feit en fictie, schoonheid en lelijkheid, autonoom en toegepast, ambachtelijk en industrieel, traditie en innovatie, herkenning en vervreemding, monodisciplinair en multidisciplinair.

HARDOP KIJKEN (Visual Thinking Strategie)

Kijken naar kunst is een bijzondere ervaring. Het prikkelt de fantasie en de verbeelding van leerlingen. Tijdens de rondleiding worden leerlingen aangemoedigd om vanuit hun eigen belevingswereld naar kunstwerken te kijken, hun mening onder woorden te brengen en te vertellen wat ze zien. Ze luisteren naar elkaar en de rondleider. Foute antwoorden zijn er niet. Voorkennis is niet nodig voor een gezamenlijk gesprek.

*Veel succes met de voorbereiding.
We zien uw komst graag tegemoet!*

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met
Educatie Museum De Buitenplaats
educatie@museumdebuitenplaats.nl

Tel. 050 30 95 818 (bereikbaar op dinsdag- en
woensdagmiddag van 13.00 uur tot 16.00 uur)